Prantsusse maal koli ennambest eggal ajastajal kolmkümmend tuhhat innimist selle tõbbe kätte, nink Rootsi maal koli ennambest iks kümnes ossa neist latsist, ke ajastajal sündsiwa.

Minnewal saa-ajastajal, kos innimisse eggal wisil nakkiwa omma mõistust arrutama, nakkati ka nõuwo otsma, kuis nõstme-tõbbe wälja laggunewat hädda wõis keelda. Mõnda nõuwo peeti ärra, ent se kik es awwita paljo middage. Sis ärrat Jummal ütte arsti Englis - maal, kelle nimmi Jenner olli. Jo 1768 ajastajal pand temma tähhele, et lehmi uddaride küllen ütte tõbbe nättäs, mes innimiste nõstme sarnane om. Lehmi - nüsmisse man nakši innimissele se tõbbi; nemma saiwa ennege neide ihho paika külge, mes lehma uddarid olliwa putnu, wille, mes neile neidi waiwa teiwa; — ent kik ne innimisse jäiwa nõstme tõbbest wabbas, ehk nemma kül nõstme - tõbbitsidega kokko puttewa. Kolmkümmend ajastaiga olli se arst holelik nink teggew, sedda asja täwweste ärra nõudma, nink sis kulut temma sel tähtsal ajastal 1798 sedda tullulikku tarkust, mes temma olli löidnu. Temma wõt mädda lehma uddaride wille sissest nink pand sedda hawu sisse, mes käe - warre külge olliwa tettu, nink neide kottuste pääl tulliwa willi ülles, mes weidi hädda

teiwa. — Kik, ke sedda tõbbe olliwa põddenu, olliwa kurje nõstmete wasta kaitsetu.

Se tullulik assi saije kigest Europa-ma rahwast wastawõetus nink prugitus, nink eggaüts meist tijap, et ka meije maal eggal ajastajal latsile sel wisil nõstme pantas.

Meije olleme teile sedda asja juttustanu nink tahhame pale se teile weel mõnda õppust nink juhhatamist anda:

Kunna meije päiwel neide kaitswa nõstme panneminne kigin paigun sünnip, sis ei wõi kurja lomolikku nõstme mitte ennamb ni wõimust wõtta nink ülle käe minna, kui ennitsel ajal. Ent sedda suurt häteggo, mes meile sel wisil om näüdetu, ei peta mitte ni kallis, kui sedda õigusse perrast sünnis piddada. Kui wannembid mannitsedas, omme latsile laske kaitsma nõstme panda, sis kuleme mõnda neist ütlewat: misperrast peame Jummala õigust henne kätte kiskma? Nõstme tullewa Temma käest; inniminne peap neid põddema, ei tohhi püda kawwalal kombel neide eest ärra tagganeda. Ent nisuggutsille ütleme meije: Jummal lassep ka külmä, wihma

Tarto- ja WÃƒÂ¶rro-ma rahwa Kalender 1840, lk. 23